

Bản tin điện tử

Tháng 12/2010

NỘI DUNG

Ø Dự án XDNL về BĐKH

- Hội thảo chia sẻ kinh nghiệm thích ứng với BĐKH dựa vào cộng đồng
- Tổ chức hai khóa tập huấn tại Huế và Thành phố Hồ Chí Minh

Ø Tin mới

- Hội nghị Cancun: Cư dân thành thị cần thay đổi cách sống
- Liên hiệp quốc kêu gọi các nước “khai tử” đèn sợi đốt
- Hội thảo Đô thị Việt Nam với BĐKH
- Vai trò của đại học trong ứng phó thông minh với BĐKH
- 2010 lọt top 3 năm nóng nhất mọi thời đại
- BĐKH làm tăng nguy cơ ung thư

Ø Câu chuyện thực tiễn

- Bảo tồn giống lúa địa phương để thích nghi với BĐKH

Ø Cơ hội đào tạo

- Khóa đào tạo về Quản lý sử dụng đất
- Khóa đào tạo về Thích ứng với BĐKH
- Khóa đào tạo về Quản lý rác thải

Ø Các con số liên quan đến BĐKH

Ban Biên tập

GS. TSKH. Trương Quang Học
Bà Derin Henderson
Nhóm cán bộ dự án SRD

LỜI NÓI ĐẦU

Bản tin điện tử của Dự án Xây dựng năng lực về Biến đổi khí hậu cho các Tổ chức Xã hội Dân sự (Dự án XDNL về BĐKH) được phát hành nhằm mục đích cung cấp/ chia sẻ các tin tức thời sự/ cập nhật về biến đổi khí hậu (BĐKH) với các tổ chức thành viên Nhóm làm việc về Biến đổi khí hậu (CCWG) và mạng lưới Các tổ chức Phi chính phủ Việt Nam và Biến đổi khí hậu (VNGO&CC), cũng như các nhà hoạch định chính sách, các cán bộ quản lý, đào tạo, nghiên cứu, làm việc liên quan tới BĐKH, và những người quan tâm khác.

Phần nội dung, Bản tin bao gồm các mục chính: i) Các hoạt động của Dự án XDNL về BĐKH; ii) Các tin tức cập nhật trong nước và quốc tế liên quan tới BĐKH; iii) Các câu chuyện, mô hình điển hình về giảm nhẹ và thích ứng với BĐKH; iv) Các hoạt động, sự kiện trong thời gian tới và v) Các cơ hội nghề nghiệp, học tập và tài trợ trong lĩnh vực BĐKH và, vi) Các kiến thức cơ bản về BĐKH, thích ứng và giảm nhẹ BĐKH.

Bản tin điện tử này còn được đăng tải trên trang web của CCWG: www.ngocentre.org.vn/ccwg và trang web VNGO&CC: www.vngo-cc.vn

Do các nguồn thông tin về BĐKH rất phong phú, đa dạng và năng lực của Nhóm biên tập còn hạn chế trong khi vấn đề BĐKH còn rất mới tại Việt Nam, Bản tin chắc chắn còn những khiếm khuyết. Rất mong được ý kiến góp ý, phê bình và cộng tác của bạn đọc gần xa để Bản tin ngày càng phục vụ tốt hơn.

Các ý kiến, thông tin xin gửi về địa chỉ email: chi@srd.org.vn và/hoặc ngocptb@srd.org.vn

Bản tin được phát hành vào ngày 30 hàng tháng. Nếu Quý vị muốn nhận hoặc từ chối nhận bản tin này, xin liên hệ với địa chỉ email: chi@srd.org.vn.

Xin trân trọng cảm ơn!

CẬP NHẬT THÔNG TIN VỀ DỰ ÁN XDNL VỀ BDKH

Hội thảo chia sẻ kinh nghiệm thích ứng với Biến đổi khí hậu dựa vào cộng đồng ngày 10/12/2010 tại Hà Nội

Trong khuôn khổ dự án “Xây dựng Năng lực về BĐKH cho các tổ chức xã hội dân sự”, ngày 10/12/2010, tại Hà Nội hai mạng lưới VNGO&CC và CCWG đã phối hợp tổ chức thành công Hội thảo chia sẻ kinh nghiệm thích ứng với BĐKH dựa vào cộng đồng nhằm chia sẻ các mô hình thích ứng hiệu quả với BĐKH, từ đó hoạch định lại chiến lược, lên kế hoạch, đưa ra các giải pháp ứng phó với BĐKH.

Dự Hội thảo có đại diện của các tổ chức phi chính phủ thuộc hai mạng lưới VNGO&CC và CCWG, đại diện của các nhà tài trợ lớn như Cơ quan Phát triển Quốc tế Úc (AusAid), Đại sứ quán Na-uy, Chương trình Phát triển Liên Hiệp Quốc (UNDP) tại Việt Nam, Cơ quan Phát triển Quốc tế Đan Mạch (DANIDA) và văn phòng Ủy Ban châu Âu tại Hà Nội và một số cơ quan thông tấn báo chí.

Các phiên thảo luận của Hội thảo xoay quanh một số nội dung như: Những điểm khác biệt của dự án Thích ứng với BĐKH trong mối tương quan với các dự án phát triển khác; Chia sẻ kinh nghiệm về lồng ghép Thích ứng với BĐKH vào Kế hoạch phát triển Kinh tế Xã hội và các biện pháp để khắc phục những thách thức còn tồn tại. Từ đó, các đại biểu đưa ra những giải pháp và đề xuất để khắc phục những khó khăn, tập trung vào việc thúc đẩy sự hợp tác giữa các tổ chức phi chính phủ

và chính phủ, các nhà nghiên cứu và các cộng đồng địa phương; công tác vận động chính sách cũng như nâng cao năng lực khoa học và kỹ thuật.

Hội thảo này cũng là cơ hội để các tổ chức phi chính phủ trong nước và quốc tế gặp gỡ và trao đổi với đại diện các nhà tài trợ tiềm năng về lĩnh vực BDKH tại Việt Nam. Đại diện các nhà tài trợ đánh giá cao những bài học kinh nghiệm họ thu được tại Hội thảo về Thích ứng với BDKH tại Việt Nam, đồng thời thể hiện mối quan tâm tới xã hội dân sự ở Việt Nam trong các vấn đề liên quan đến thích ứng và giảm nhẹ BDKH.

Thông tin và kết quả của Hội thảo này sẽ được các đại biểu đại diện 2 mạng lưới chuyển tới Hội thảo Thích ứng với BDKH cấp quốc tế được tổ chức tại Dhaka, Bangladesh vào tháng 3/2011.

Tổ chức hai khóa tập huấn tại Huế và Thành phố Hồ Chí Minh trong tháng 12/2010

Tiếp nối thành công của các khóa tập huấn trước, trong tháng 12/2010, Dự án “Xây dựng Năng lực về BDKH cho các tổ chức xã hội dân sự” tiếp tục tổ chức hai khóa tập huấn, một khóa tại Thành phố Hồ Chí Minh với chủ đề “Tăng cường nhận thức về BDKH và các giải pháp ứng phó” và một khóa tại Huế với chủ đề “Đánh giá tình trạng dễ bị tổn thương và khả năng thích ứng với BDKH của cộng đồng”.

Mục đích của khóa học tại thành phố Hồ Chí Minh là nhằm tạo điều kiện cho các học viên khu vực phía Nam có thể tham gia và thu nhận những kiến thức về BDKH và các giải pháp ứng phó, đồng thời tạo cơ hội cho các giảng viên nguồn của dự án hiện đang công tác tại các tỉnh phía Nam áp dụng những kiến thức và kỹ năng thu được từ các khóa tập huấn TOT của dự án. Khóa tập huấn đã thu hút được sự tham gia của 32 học viên hiện đang làm việc cho các tổ chức phi chính phủ, liên hiệp

hội khoa học kỹ thuật tỉnh, các tổ chức nghiên cứu, các trường đại học và các cơ quan quản lý thủy lợi, nông nghiệp và môi trường thuộc các tỉnh

Đồng Tháp, Vĩnh Long, Bến Tre, An Giang, Cần Thơ, Lâm Đồng, Đắk Lắk và Thành phố Hồ Chí Minh. Trong khóa tập huấn, các học viên đã được cung cấp các thông tin về BĐKH toàn cầu và ở Việt Nam, vấn đề thích ứng với BĐKH, định hướng chiến lược về BĐKH tại Việt Nam, cơ chế quốc tế về giảm nhẹ BĐKH, lồng ghép BĐKH vào các dự án và vai trò của các tổ chức xã hội dân sự trong ứng phó với BĐKH. Đặc biệt, đại diện của Liên hiệp hội Khoa học Kỹ thuật tỉnh Đồng Tháp đã có bài trình bày chia sẻ về “Vai trò của Liên hiệp hội Khoa học Kỹ thuật tỉnh Đồng Tháp trong việc hỗ trợ cộng đồng ứng phó với BĐKH”, trong đó khẳng định rõ vai trò to lớn của các tổ chức xã hội dân sự trong công cuộc ứng phó với BĐKH.

Tiếp theo 2 khóa tập huấn tổng quan về BĐKH đã được tổ chức tại Huế tháng 7 và 9 vừa qua, các giảng viên nguồn ở khu vực miền Trung đã tiếp tục tiến hành một khóa tập huấn “Đánh giá tình trạng dễ bị tổn thương và khả năng thích ứng với BĐKH của cộng đồng” tại thành phố Huế. 24 học viên tham gia khóa tập huấn đến từ các tỉnh Quảng Nam, Hà Tĩnh, Quảng Bình và thành phố Huế, trong đó 75% học viên đã tham gia các hội thảo và tập huấn liên quan đến BĐKH và 40% học viên đã tham dự các khóa tập huấn, thực hành công cụ nông thôn có sự tham gia (PRA). Khóa học này cung cấp cho học viên đầy đủ kiến thức về quy trình của một đợt đánh giá tình trạng tổn thương thích ứng với BĐKH và chia sẻ một vài mô hình thực tế từ dự án của tổ chức Nông Lương Liên hiệp quốc (FAO) tại ba tỉnh miền núi phía Bắc và dự án phòng ngừa giảm nhẹ thiên tai của SRD tại khu vực miền Trung Việt Nam. Ngoài phần lý thuyết, các học viên còn có cơ hội đi khảo sát thực địa tại thôn Siêu Quần, xã Phong Bình, huyện Phong Điền, tỉnh Thừa Thiên Huế. Các học viên đánh giá rất cao hoạt động thực địa vì giúp họ có thể áp dụng được những lý thuyết vào thực tế làm việc với cộng đồng.

Hội nghị Cancun: Cư dân thành thị cần thay đổi cách sống

(*TBKTS Online*) – Tại Hội nghị Biến đổi khí hậu Liên Hiệp Quốc lần thứ 16 ở Cancun (Mexico), Ngân hàng Thế giới (WB) và Chương trình Môi trường Liên Hiệp Quốc (UNEP) đã có báo cáo cho biết sự thay đổi cách sống và xử lý rác thải hiệu quả của cư dân đô thị có vai trò quan trọng trong ứng phó với biến đổi khí hậu.

Chi tiết:

<http://www.thesaigontimes.vn/Home/thegioi/ghinhan/44484/Hoi-nghi-Cancun-Cu-dan-thanh-thi-can-thay-doi-cach-song.html>

Liên Hiệp Quốc kêu gọi các nước “khai tử” đèn sợi đốt

(*vietnamnet.vn*) Theo nghiên cứu của Liên Hợp Quốc (LHQ), các loại đèn compact CFC hay các loại đèn LED có ưu điểm tiết kiệm năng lượng từ 20% đến 50% và có tuổi thọ cao gấp 10 lần so với những loại bóng đèn sợi đốt cùng công suất.

Chi tiết:

<http://vietnamnet.vn/vn/khoa-hoc/2439/lhq-keu-goi-cac-nuoc--khai-tu--den-soi-dot.html>

Hội thảo Đô thị Việt Nam với biến đổi khí hậu

(*tintuc.xalo.vn*) Ngày 4/12, tại Đà Nẵng, Hội Kiến trúc sư Việt Nam cùng Viện Kiến trúc phối hợp tổ chức hội thảo Đô thị Việt Nam với biến đổi khí hậu nhằm tập trung phân tích những ảnh hưởng của biến đổi khí hậu (BĐKH) đối với Việt Nam, qua đó cùng nhau tìm cách hoạch định lại chiến lược, đưa ra giải pháp, cách thức ứng phó với BĐKH trong phạm vi

kiến trúc: quy hoạch đô thị, thiết kế nhà ở.

Chi tiết:

<http://tintuc.xalo.vn/00801199623/Hoi-thao-Do-thi-Viet-Nam-voi-bien-doi-ki-hau.html>

Vai trò của đại học trong ứng phó thông minh với biến đổi khí hậu

(news.vnu.edu.vn) Hội thảo quốc tế “Vai trò của đại học trong ứng phó thông minh với biến đổi khí hậu” do Đại học Quốc gia Hà Nội đăng cai tổ chức đã khai mạc sáng 11/12/2010. Hội thảo có sự phối hợp tổ chức của Hiệp hội các trường đại học Đông Nam Á (ASAIHL), Bộ Tài nguyên và Môi trường với sự tài trợ của Đại sứ quán Na Uy, Trung tâm Hỗ trợ Nghiên cứu Châu Á - ĐHQGHN.

cứu Châu Á - ĐHQGHN.

Chi tiết:

<http://news.vnu.edu.vn/ttsk/Vietnamese/C1736/C1752/2010/12/N29472/?35>

2010 lọt top 3 năm nóng nhất mọi thời đại

(vietnamnet.vn) Tổ chức Khí tượng Thế giới (WMO) cho biết, năm 2010 "gần như chắc chắn" nằm trong số ba năm nóng nhất kể từ khi con người bắt đầu đo lường và ghi chép các mức nhiệt độ trái đất vào năm 1850.

Chi tiết:

<http://vietnamnet.vn/vn/khoa-hoc/2564/2010-lot-top-3-nam-nong-nhat-moi-thoi-dai.html>

Biến đổi khí hậu làm tăng nguy cơ ung thư

(vietnamnet.vn) Một nghiên cứu của Chương trình môi trường Liên hợp quốc (UNEP) chứng tỏ rằng, khi trái đất ấm lên, băng ở hai cực tan ra sẽ giải phóng một lượng lớn những vật chất gây ung thư vào trong không khí và đại dương.

Chi tiết:

<http://vietnamnet.vn/vn/khoa-hoc/2643/bien-doi-khi-hau-lam-tang-nguy-co-ung-thu.html>

Bảo tồn giống lúa địa phương để thích nghi với BĐKH

(*Kinhtenongthon.com.vn*) Biến đổi khí hậu (BĐKH) đang đe dọa sinh kế của hàng chục triệu người dân, nhất là người nghèo và cận nghèo. Vì vậy, tăng thu nhập bằng cách giúp họ bảo tồn giống lúa địa phương nhằm chống chịu được những bất thường của thời tiết, tăng khả năng chịu hạn, chịu lụt là cách mà nhiều địa phương đang thực hiện.

Mô hình bảo tồn giống lúa địa phương nhằm thích ứng với BĐKH đang được triển khai tại nhiều tỉnh.

Tín hiệu khả quan

Theo bà Phạm Thị Bích Ngọc, Trưởng phòng BĐKH thuộc Trung tâm Phát triển Nông thôn Bền vững (SRD), hiện nay người dân, đặc biệt là người nghèo có xu hướng thích sử dụng giống lúa thuần địa phương hơn giống lai, vì giống lúa thuần này dễ thích ứng với điều kiện của địa phương và ít bị sâu bệnh hơn, đặc biệt khi có Biến đổi khí hậu. Tuy nhiên, việc tự để giống theo phương pháp cổ truyền đã làm một số giống lúa thuần địa phương có nguy cơ mất dần. Vì vậy, từ năm 2005 đến nay, SRD đã giúp nông dân nâng cao kiến thức và kỹ năng lựa chọn giống, phục tráng, nhân giống và lai tạo giống nhằm củng cố bền vững hệ thống cung ứng giống của nông dân để họ chủ động đối phó với BĐKH. Tính đến nay, hơn 2.000 hộ nông dân của tỉnh Bắc Kạn đã được hưởng lợi từ chương trình này.

Bà Vũ Thị Bích Hợp, Giám đốc SRD cho biết, trong điều kiện thời tiết bất thường như hiện nay, nông dân phải làm chủ được giống lúa, tránh bị phụ thuộc quá nhiều vào các công ty giống cây trồng, đồng thời giảm được chi phí vật tư đầu vào. Theo bà Hợp, tín hiệu ban đầu của dự án rất khả quan, hiện đã có 2 giống được người dân phục tráng. Đáng nói là, trong số đó, đặc sản Bao thai hồng đã được nông dân vùng trên khô phục và nhân rộng.

Thành công của một mô hình

Mô hình bảo tồn giống lúa địa phương được bắt đầu triển khai từ năm 2005 tại 20 xã của 7 huyện, thị trên địa bàn tỉnh Bắc Kạn. Thông qua các lớp học đồng ruộng, các buổi tập huấn, tham quan thực địa, nông dân đã được nâng cao năng lực phục tráng giống, nhân giống, so sánh, lai tạo, lựa

chọn giống, áp dụng hệ thống canh tác lúa cải tiến SRI, IPM và làm phân vi sinh. Kết quả là, đến nay, 2 giống lúa Khang dân đột biến và DV108 do nông dân tự sản xuất đã chính thức được đưa vào cơ cấu giống lúa của tỉnh Bắc Kạn.

“Đặc biệt“, tỷ lệ dùng lúa lai của nông dân trong tỉnh đã giảm đáng kể, từ 60% xuống còn 20%. Bên cạnh đó, người dân đã được nâng cao kỹ năng để có thể tham gia vào kinh doanh và sản xuất giống lúa tại địa phương”, bà Hợp vui mừng cho biết.

Một nghiên cứu khoa học đã đưa ra số liệu “nông nghiệp “đóng góp” 15% tổng lượng khí thải nhà kính”, một trong những tác nhân gây BĐKH qua việc người dân sử dụng phân bón vô cơ và thuốc bảo vệ thực vật làm tăng lượng phát thải N₂O. Vì lý do đó, bà Ngọc khẳng định, hỗ trợ người dân bảo tồn và phát triển giống lúa địa phương sẽ làm giảm nhẹ BĐKH qua việc giảm thiểu phát thải nhà kính. Thêm nữa, từ đây người dân có một sinh kế bền vững hơn qua việc giảm được lượng thóc giống, giảm chi phí đầu vào, số lần phun thuốc bảo vệ thực vật nhờ áp dụng tiến bộ kỹ thuật. Chính vì những lợi ích đó, mô hình này sẽ được SRD tiếp tục nhân rộng trong thời gian tới.

Khóa học về Quản lý sử dụng đất

Đối tượng: Khóa học được thiết kế dành cho các chuyên gia, các nhà quản lý và những người ra quyết định hiện đang làm việc trong các lĩnh vực liên quan đến quản lý và sử dụng đất, đặc biệt trong lĩnh vực quy hoạch và quản lý.

Trợ cấp: EUR 450 cho các chi phí sinh hoạt cơ bản và một khoản phụ phí EUR 50 nhà ở và EUR 50 sách vở.

Thời gian: 05/09 – 30/09/2011

Khóa học về Thích ứng với BĐKH

Đối tượng: Khóa học được thiết kế chủ yếu dành cho những nhà quản lý và những người ra quyết định có kinh nghiệm về quản lý sử dụng đất và phát triển chính sách sử dụng đất.

Trợ cấp: EUR 450 cho các chi phí sinh hoạt cơ bản và một khoản phụ phí EUR 50 nhà ở và EUR 50 sách vở.

Thời gian: 13/10 – 10/11/2011

Khóa học về Quản lý rác thải

Đối tượng: Khóa học được thiết kế đặc biệt cho các chuyên gia quản lý và những người ra quyết định cấp cao có kiến thức nền chuyên sâu về phát triển cơ sở hạ tầng đô thị, đặc biệt là quản lý rác thải.

Trợ cấp: EUR 450 cho các chi phí sinh hoạt cơ bản và một khoản phụ phí EUR 50 nhà ở và EUR 50 sách vở.

Thời gian: 21/11 – 16/12/2011

Tất cả các khóa học sẽ được giảng dạy bằng tiếng Anh. Vì vậy các học viên sẽ phải có khả năng tiếng Anh tốt, có độ tuổi từ 25-45.

Hạn nộp hồ sơ: 01/06/2011

Để biết thêm thông tin, xin vui lòng vào đường link dưới đây: http://tu-dresden.de/die_tu_dresden/fakultaeten/fakultaet_forst_geo_und_hydrowissenschaften/cipsem/programme/next_courses

CÁC CON SỐ LIÊN QUAN ĐẾN BĐKH

CCWG

- Nhiệt độ của châu Phi tăng 0.7°C trong thế kỷ 20, trong đó các mức nhiệt độ cao trung bình kỷ lục đã được ghi nhận trong những năm cuối thế kỷ. Các nhà khoa học đưa ra dự đoán rằng tính đến trước năm 2100, nhiệt độ của châu Phi sẽ tăng khoảng 2-6 $^{\circ}\text{C}$.
- Theo một số đánh giá, tính đến năm 2100, mực nước biển có thể tăng thêm 15-95cm. Số người có nguy cơ chịu ảnh hưởng của lũ lụt ven biển tại châu Phi sẽ tăng lên từ 1 triệu người năm 1990 lên 70 triệu người năm 2080. Ước tính sẽ có khoảng 30% cơ sở hạ tầng vùng bờ biển châu Phi sẽ đứng trước nguy cơ, bao gồm cả những khu định cư ven biển khu vực Vịnh Guinea, Gambia và Ai Cập.
- Một nghiên cứu tiến hành trên 5000 loại thực vật ở châu Phi cho thấy khoảng 80-90% môi trường sinh sống của các loài thực vật sẽ bị cắt giảm về số lượng hoặc sẽ phải thay đổi do ảnh hưởng của BĐKH. Ước tính đến trước năm 2085, sẽ có khoảng từ 25% đến 40% môi trường sinh sống của các loài sẽ bị biến mất.
- Nếu không có các nỗ lực thích ứng, khi nhiệt độ tăng 2.5°C sẽ dẫn đến giảm 0.5-2% tổng sản phẩm quốc nội, trong đó các nước đang phát triển sẽ chịu nhiều tổn thất hơn. Ví dụ, Cộng hòa Sierra Leone (thuộc Tây Phi) ước tính để bảo vệ được các khu vực ven biển của quốc gia này sẽ cần chi một khoản 1.100 triệu đô la Mỹ, tương đương 17% tổng thu nhập quốc dân của quốc gia này.
- Để giúp các dự án phát triển tăng cường được sự thích ứng trước những ảnh hưởng của BĐKH cần phải tăng ngân sách của các dự án này lên 5-20%
- Các đánh giá cho thấy chỉ một số ít các dự án ODA hiện nay đưa vấn đề rủi ro BĐKH vào trong kế hoạch của các dự án

(Theo United Nations Fact Sheet on Climate Change – Climate Change and Adaptation)

Góp ý xin gửi về:

Trung tâm Phát triển Nông thôn Bền vững (SRD)

Địa chỉ: Số 56, ngách 19/9, Kim Đồng, Hà Nội * ĐT: 043 9436676/78 * Fax: 043 9436449

Email: chi@srd.org.vn / info@srd.org.vn

